

1985, 9. října – Sdělení VONS č. 477 „Případ Andrého Jablokoffa z NDR“ o zadržení východoněmeckého občana Andrého Jablokoffa při pokusu o přechod československé hranice do Rakouska a o jeho předchozí perzekuci v Německé demokratické republice za působení v mírovém hnutí.

Koncem srpna t. r. byl v katastru obce Mirochov v okrese Jindřichův Hradec zadržen při pokusu o překročení státní hranice do Rakouska občan André Jablokoff, nar. 1. 4. 1962 v Berlíně, bytem 1195 Berlín, Sonnenallee 401.¹ Povoláním je zámečník, do srpna t. r. pracoval v závodě VEB Berlin-Chemie Adlershof. Účastnil se hnutí evangelické církve v NDR „Pro mír bez zbraní“ a veřejně projevoval své kritické názory např. na rozmístění sovětských raket a jaderných zbraní na území NDR a ČSSR, na přítomnost sovětských vojsk v NDR, na vojenský zásah členských států Varšavské smlouvy v r. 1968 v Československu, na sovětskou vojenskou přítomnost v Afghánistánu. Vyjádřil rovněž souhlas s Chartou 77 a s jejím prohlášením k 21. srpnu 1985.² V únoru 1984 vyslovil manifestačně svůj nesouhlas s rozmístováním sovětských jaderných raket SS 20 na území NDR, a to tak, že svůj protest napsal veřejně na berlínskou zeď. Při této akci byl zadržen a dva a půl měsíce držen ve vazbě, načež byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců podmíněně na dva roky.³ Touto zkušeností se ještě více utvrdil jeho kritický postoj k NDR a rozhodl se přestěhovat do NSR, kde žije jeho strýc. Orgány NDR mu však postupně zamítly tři žádosti o vystěhování, nebyla mu povolena ani prázdninová cesta do Maďarska, Rumunska a Bulharska. Po zvážení situace se pokusil o ilegální přechod čs. hranice do Rakouska a přitom byl zadržen čs. pohraniční stráží.⁴

Nyní mu hrozí trest od tří do osmi let za nelegální pokus o opuštění NDR. Hlavní líčení se má konat v první polovině listopadu.⁵

André Jablokoff je jedním z mnoha občanů NDR, kteří se každoročně neúspěšně pokoušejí o ilegální přechod čs. hranice

do Rakouska či NSR. Politická nebo alespoň převážně politická motivace těchto útěků je zřejmá. O to výraznější je náš nesouhlas se soudními postihy lidí, kteří se neprovinili ničím jiným, než že porušili zákon, aby dosáhli svého práva opustit zemi, v níž žijí – práva, které je v Československu i NDR garantováno 12. článkem Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. V případě André Jablokoffa k tomu přistupuje ještě ta okolnost, že jako pacifista byl v NDR stíhán, vězněn a šikanován.

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 11, s. 2–3.

POZNÁMKY

- ¹ V Libri prohibiti je uložena rukopisná zpráva k případu Andrého Jablokoffa. Oproti sdělení VONS č. 477 je obšírnější, pravděpodobně pro něj představovala předlohu. LP, Sb. VONS, inv. č. 114, sign. IV/1, kart. 26.
- ² Jedná se o prohlášení Charty 77 k 17. výročí okupace Československa v srpnu 1968. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 729–731.
- ³ Jablokoff byl také vyloučen z východoněmecké mládežnické organizace Svobodná německá mládež (Freie Deutsche Jugend, FDJ) a ze Svobodného německého odborového svazu (Freier Deutscher Gewerkschaftsbund, FDGB). LP, Sb. VONS, inv. č. 114, sign. IV/1, kart. 26, rukopisná zpráva o případu A. Jablokoffa.
- ⁴ Podle tvrzení příslušnice Pomocné stráže VB Lydie Píšanové byl Jablokoff zadržen ještě před ostnatými dráty, údajně na čtyřicet let nepoužité tajné stezce „polských pašeráků“. Po výslechu byl deportován zpět do NDR. Tamtéž.
- ⁵ Rukopisná zpráva o případu A. Jablokoffa obsahuje též podrobnosti o podmínkách, za jakých byl držen ve vazbě. Byla mu zde umožněna návštěva pouze jedné příbuzné osoby – Jablokoff si vybral matku –, a to jen jednou za měsíc na dvacet minut. Také písemný kontakt byl Jablokoffovi umožněn pouze s matkou. Měsíčně mu byla povolena finanční podpora rodičů ve výši dvaceti východoněmeckých marek a balíček s 1 kg ovoce a třemi krabičkami cigaret. Místo přiděleného advokáta ex offio si Jablokoff vybral jako svého zástupce dr. Vogela. Tamtéž.